

Vlaams
Parlement

ingediend op **702** (2015-2016) – Nr. 1
11 maart 2016 (2015-2016)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Joris Poschet

over de jaarverslagen en de werking
van het Vlaams Audiovisueel Fonds

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Tine Soens, Freya Van den Bossche;

Imade Annouri.

INHOUD

I.	Toelichting door het VAF	4
1.	Structuur van het VAF	4
2.	Budget	4
3.	Vorming en duurzaamheid	5
4.	Creatie	7
5.	Communicatie en promotie	9
6.	Publiekswerking	10
7.	Kennisopbouw	11
8.	Screen Flanders	12
9.	Werkpunten	12
II.	Tussenkomst van Manuela Van Werde	15
III.	Tussenkomst van Wilfried Vandaele	15
IV.	Tussenkomst van Joris Poschet.....	15
V.	Tussenkomst van Caroline Bastiaens	15
VI.	Tussenkomst van Marius Meremans	16
VII.	Tussenkomst van Cathy Coudyser.....	16
VIII.	Tussenkomst van Bart Caron	17
IX.	Tussenkomst van Jean-Jacques De Gucht	18
X.	Antwoorden van het VAF	18
	Gebruikte afkortingen	24
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Op 21 januari 2016 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over de werking en de jaarverslagen van het Vlaams Audiovisueel Fonds. De vertegenwoordigers van het VAF stelden de verschillende werkdomeinen voor. De bijhorende powerpointpresentatie is terug te vinden als bijlage op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door het VAF

1. Structuur van het VAF

Pierre Drouot, directeur-intendant, legt uit dat het VAF, gevestigd in het Huis van de Vlaamse Film, er doorheen de jaren verschillende structuren heeft bijgekregen. Er zijn het Filmfonds, het Gamefonds, het Mediafonds en Screen Flanders. Dit laatste is een samenwerking met het Agentschap Ondernemen. Voorts biedt het VAF onderdak aan Cine Regio, een netwerk van regionale filmfondsen. Het VAF wordt beschouwd als nationaal én regionaal fonds. Het is ook host voor het European Documentary Network en op korte termijn komt daar nog de Audiovisual Training Coalition bij. Dat moet de kennis en de contacten nog uitbreiden.

De structuur van het VAF is dan ook veranderd. Het VAF werkt nu rond zes domeinen: vorming en duurzaamheid, creatie, promotie en communicatie, publiekswerking, kennisopbouw en tot slot de economische maatregelen onder de noemer van Screen Flanders. Alle respectieve verantwoordelijken lichten hun domein toe, behalve voor promotie en communicatie, omdat de heer Christian De Schutter in Sundance is in het kader van de selectie van de films *The Land of the Enlightened* en *Belgica*. Alles bij elkaar werken 23,2 vte's samen in het kader van het VAF.

2. Budget

Marijke Vandebuerie, zakelijk leider van het VAF, geeft toelichting bij het budget. De middelen voor 2016 zijn identiek aan die voor 2015. Na de uitbreiding in 2014 kwam er wat budget bij, na de besparing gingen er wat middelen af.

Het Filmfonds levert de grootste bijdrage aan alle domeinen. Er is 10,430 miljoen euro voor steun aan creatie ter beschikking voor alle categorieën – fictie, animatie, FilmLab en documentaire.

Voor publiekswerking is er met de overheveling van de audiovisuele dossiers in het kader van het Kunstendecreet 2,782 miljoen euro meegekomen. Alle middelen zijn aan een dossier gealloceerd. Er is momenteel geen vrije ruimte voor eigen actie. In 2016 wordt ook voor het laatst uitbetaald zoals bepaald in het Kunstendecreet. De dossiers worden nu behandeld voor de periode 2017 en verder.

Voor promotie is er 998.000 euro binnen het Filmfonds voorzien. Dit betreft zowel de rechtstreekse als de onrechtstreekse middelen. Dit zijn eigen initiatieven die voor de sector ontwikkeld worden en middelen die worden doorgestort aan de sector, die ermee aan de slag gaat.

Voor vorming en kennisopbouw staat er een bedrag van 589.000 euro ingeschreven. Onder kennisopbouw hoort onder andere onderzoek en het beheer van de database, waarmee de sector in kaart wordt gebracht.

Een deel van de middelen wordt doorgestort aan de beroepsverenigingen met het oog op professionalisering. Dat is 90.000 euro voor wat het Filmfonds aangaat.

De werkingsmiddelen bedragen 1,7 miljoen euro.

In totaal krijgt men van Cultuur voor het Filmfonds 16,665 miljoen euro. Het VAF begon met het Filmfonds, en de andere entiteiten zijn daarop geënt. De grootste kosten, onder andere voor huisvesting en overhead, zitten derhalve nog bij het Filmfonds.

Voor het Mediafonds zijn er veel minder middelen (4,009 miljoen euro) beschikbaar: 3,6 miljoen euro voor steun aan creatie, met name aan televisiereeksen allerhande in de categorie fictie, animatie en documentaires. Er is 100.000 euro voor promotie voorzien. Het VAF kan voor promotie ook deels terugvallen op de initiatieven die binnen de marges van het Filmfonds worden genomen. De beroepsorganisaties krijgen 40.000 euro van het budget en er zijn voor 209.000 euro aan werkingsmiddelen. Die middelen gaan naar specifieke extra kosten voor het Mediafonds. Voor de logistieke ondersteuning kunnen zij beroep doen op de ploeg werkzaam bij het Filmfonds.

Voor het Gamefonds zijn er alleen middelen voor projecten, games, entertainment en het leerplichtonderwijs, voor een bedrag van 675.250 euro. Er zijn 54.750 euro aan werkingsmiddelen. Ook hier kan men steunen op de overheadkosten van het Filmfonds. De middelen voor het Gamefonds voor 2016 bedragen 730.000 euro.

Wat Screen Flanders betreft, worden de 4,5 miljoen euro aan middelen voor projecten rechtstreeks uitbetaald via het Hermesfonds door het Agentschap Ondernemen. Er is binnen het VAF wel promotie voor Screen Flanders. Het Agentschap Ondernemen stelt daarvoor 85.000 euro ter beschikking. Een bedrag van 165.000 euro is voorzien voor de analyse en het beheer van de aanvragen.

Voor alle fondsen en domeinen samen beschikt het VAF over 21,654 miljoen euro.

3. Vorming en duurzaamheid

Siebe Dumon, verantwoordelijke voor vorming en duurzaamheid bij het VAF, stelt dat het VAF aan talentscouting en -ontwikkeling doet voor twee specifieke doelgroepen. Enerzijds zijn er de debuterende filmmakers, die een opleiding genoten aan de filmschool en de overstap moeten maken naar het professionele veld. Anderzijds betreft het professionals die al langer actief zijn en zich willen bijscholen en vervolmaken.

Er zijn verschillende instrumenten ontwikkeld, gericht op de specifieke noden. De atelierwerking is vooral voor de debutanten bedoeld. Het VAF zet in op coaching en doelgerichte begeleiding door ervaren filmmakers, producenten, scenaristen, regisseurs enzovoort. Qua budget is het belangrijkste initiatief de VAF-wildcards. Deze premies worden uitgereikt aan de meest getalenteerde afgestudeerde filmmakers. Ze krijgen een mooi budget om een eerste buitenschoolse film te maken. Het grote voordeel is dat ze het selectiesysteem van het VAF omzeilen en meteen aan de slag kunnen. Ze worden van nabij opgevolgd en gecoacht van de scenario- tot de productiefase. Ze zijn dan verplicht om met een ervaren producent in zee te gaan.

‘De werkvloer op’ is een instrument voor debuterende animatiefilmmakers. Zij zijn het tempo in een studio niet gewoon en kunnen niet meteen met de juiste programma’s werken. In samenwerking met een aantal studio’s reikt het VAF stageplaatsen aan. Debuterende animatiefilmmakers met auteursambities kunnen in het kader van het ontwikkelingsatelier animatie een kortfilm

ontwikkelen onder begeleiding van een ervaren coach. Via het scenarioatelier worden dan weer scenaristen begeleid.

Er zijn ook beurzen voor wie in het buitenland een opleiding wil gaan volgen. Ook wie een opleiding wil organiseren ter plaatse, kan steun aanvragen. De dossiers voor steun aan opleidingsinitiatieven worden door diverse ad-hoccommissies beoordeeld.

De VAF-campusen bestaan uit seminaries en workshops die het VAF zelf organiseert. Voorts zijn er nog partnerschappen afgesloten met internationale opleidingsprogramma's. Het niveau ligt daar doorgaans bijzonder hoog en het is belangrijk om het internationale netwerk van de filmmakers uit te bouwen.

Sinds 2013 onderneemt het VAF heel wat op het gebied van duurzaamheid. Er was niets voorhanden. Daarom heeft het VAF in eerste instantie onderzocht welke verbeteringen mogelijk waren inzake duurzaam produceren. Op basis van zes films – vier reeds geproduceerde en twee in productie – werd een nulmeting uitgevoerd. Naar aanleiding van het onderzoek en vele gesprekken met professionals werd een methodologie ontwikkeld met checklists, best practices en een CO₂-calculator, specifiek voor de Vlaamse filmindustrie. Ook daarin blijken coaching van mensen en begeleiding van projecten bijzonder belangrijk.

Bij elke film waarvoor het VAF productiesteun toekent, moeten de producenten het coachingtraject volgen en de productie zo duurzaam mogelijk realiseren. Ze moeten gegevens bijhouden in het kader van de CO₂-calculator zodat evoluties en nieuwe aandachtspunten duidelijk worden. Het VAF is het eerste fonds ter wereld dat zo sterk op duurzaamheid inzet en de aandacht voor duurzaamheid ook linkt aan steun. Het concept wordt internationaal sterk erkend. De spreekster is al herhaaldelijk uitgenodigd om het toe te lichten op internationale festivals en duurzaamheidsfora. Er zitten momenteel 32 films en 15 reeksen van 25 producenten in het coachingtraject. Intussen zijn de eerste drie e-Mission labels toegekend, met name aan Den elfde van den elfde, Home – een nieuwe film van Fien Troch – en Clinch, een reeks die vanaf februari 2016 op antenne komt. De eerste resultaten zijn veelbelovend. Er wordt een reductie van CO₂-uitstoot vastgesteld van een gemiddelde van 83 ton per film naar 55 ton. De houding van de filmmakers is sterk veranderd. Waren ze bij aanvang bang voor de kost, intussen is die financiële bekommernis ongegrond gebleken. Het is een kwestie van anders produceren. Het is een uitdaging voor het VAF om de toekomst van e-Mission te verzekeren.

Het VAF wil in de toekomst het duurzaamheidsprogramma uitbreiden naar andere genres, zoals documentaire en animatie, en andere formaten, zoals kortfilms. Er werd een samenwerking opgezet met de filmscholen, zij het nog pril en in onderzoeksfase. Het VAF doelt ook op een aantal meer technische workshops, bijvoorbeeld over licht, duurzaam energiegebruik op de set enzovoort. De inkomende data worden verwerkt en geanalyseerd. De sleutel is om nu financiering te vinden voor het e-Missionproject. De spreker bekijkt subsidiemogelijkheden en zal daarvoor de nodige dossiers opstellen.

In het kader van vorming beoogt het VAF een nog versterkte aandacht voor scenario, dat een aanhoudend pijnpunt blijft. De opleidingen aan de filmscholen zijn er niet meteen op gericht. Bij de luttel aangeboden scenario-opleidingen rijzen vragen over de kwaliteit. Het VAF wil inzetten op sterke scenario's, als primordiale voorwaarde voor goede films.

Een probleem dat uitklaring behoeft, is de afbakening van de verantwoordelijkheden en mogelijkheden binnen het VAF en de Mediacademie voor opleidingen. Formeel moet het VAF in het kader van de Filmfondswerking een programma

aanbieden voor makers van single films. De Mediacademie moet dat, sinds zijn recente ontstaan, doen voor de andere audiovisuele profielen (bijvoorbeeld werknemers bij televisieproductiehuizen, technische profielen of video- en reclameprofielen). Ook makers van kwaliteitsreeksen voor televisie behoren, wat de opleidingssteun betreft, formeel tot de doelgroep van de Mediacademie. In de praktijk komen de makers van reeksen vaak nog steeds bij het VAF aankloppen voor opleidingssteun omdat de visie, de werkwijze en de knowhow bij de Mediacademie anders ligt. Dat spanningsveld moet worden opgelost.

De Audiovisual Training Coalition wil zich als groepering van Europese opleidingsprogramma's sterker organiseren en profileren door in te zetten op netwerking, lobbying en communicatie. Ze zochten een Europese uitvalsbasis en het VAF heeft hun kantoorruimte aangeboden in ruil voor kennisdeling. Het biedt een interessante positionering inzake internationale netwerking en kennisontwikkeling.

4. Creatie

Karla Puttemans, hoofd Creatie, gaat in op de steun aan creatie. Het team werkt voor het Filmfonds, het Mediafonds en het Gamefonds. Er zijn medewerkers gespecialiseerd in elk genre.

De hoofdactiviteit is de financiële ondersteuning van projecten, na de beoordeling door de selectiecommissies. De prioriteit ligt bij het ondersteunen van het artistieke en productioneel talent uit Vlaanderen. Er wordt gewerkt met de driehoek tussen scenarist, regisseur en producent als eerste doelpubliek van het fonds. Daarachter bevindt zich een hele ploeg van andere mensen die geen rechtstreekse begunstigden van het VAF zijn.

Voor de drie fondsen ondersteunt de afdeling Creatie hoogwaardige producties in verschillende genres. Voor het Filmfonds zijn dat fictiefilms met als vlaggenschip de langspeelfilms. Naast een tiental langspeelfilms die jaarlijks steun ontvangen van Vlaamse kant, worden ook animatieprojecten, documentaires en FilmLab gesteund. FilmLab zet in op experimentele artistieke creaties. Het Filmfonds is gericht op single producties (unieke stukken), terwijl het Mediafonds meer bezig is met Vlaamse reeksen in coproductie met Vlaamse televisiezenders. Dat is een voorwaarde voor indiening bij het Mediafonds.

Het Gamefonds is het kleinste fonds, voor steunverlening aan nieuwe producties van Vlaamse ontwikkelaars. Het gaat om breed entertainment maar ook om educatieve games, zowel voor het leerplichtonderwijs als voor ander gebruik. Er wordt als voorbeeld verwezen naar een game om ernstig zieke kinderen te leren om tijdig hun medicatie in te nemen.

Alle projecten krijgen steun in diverse stadia. Stap één is de scenariosteun voor zeer prille projecten aan de hand van kleinere bedragen om mee aan de slag te kunnen. In een verdere stap spreekt men van ontwikkelingssteun, gefocust op artistieke haalbaarheid, productionele en financiële aspecten. Uiteindelijk komt men alsnog bij het VAF terecht voor productiesteun. Projecten die daarvoor worden aanvaard, doorlopen een strenge selectie en krijgen ook de meeste middelen. Eenmaal dat stadium door, komen die projecten er ook echt.

De verleende steun kan selectief zijn, waarbij de projecten aan een beoordeling door een commissie worden onderworpen, of een automatisch verleende steun, die bestaat uit twee grote blokken. Er is een impulspremie op basis van artistieke erkenning, bijvoorbeeld voor een filmmaker en producent die op een belangrijk festival of forum erkenning kregen. Zij ontvangen van het VAF een klein bedrag om te investeren in een volgend project, voordat ze in het selectiesysteem

terechtkomen. Het behelst een soort van beloning die wel in iets nieuws moet worden geïnvesteerd. Dan is er nog de impulspremie op 'recoupment'. Als een film een bepaalde omzet draait, dan wordt verondersteld dat een deel daarvan terugkeert naar het VAF, op grond van een zekere berekeningsfactor. Wat wordt terugbetaald, wordt gereserveerd voor de producent om te investeren in een volgende productie. Het behelst een stimulans voor een succesvolle producent.

Wat betreft de selectie van dossiers, is er voor de drie fondsen samen sprake van 450 tot 500 nieuwe aanvragen per jaar. Voor alle fondsen en genres zijn er specifieke selectiecommissies, bestaande uit externe deskundigen. Het VAF is er wel bij aanwezig en beheert de stroom aan projecten. De meeste commissies zijn actief voor het Filmfonds. Voor het Mediafonds zijn er vier en voor het Gamefonds twee commissies. Er is ook in een bezwaarprocedure voorzien voor wie definitief met een bepaald project is afgewezen. De commissies adviseren. De raad van bestuur van het VAF beslist, maar volgt doorgaans het advies.

Naast de selectie en de financiering zorgt de afdeling Creatie ook voor coaching. Als een beloftevol project vrij fragiel blijkt omdat de maker onervaren is of vanwege de complexiteit van een project of onzekerheden in de constructie, dan kan het VAF beslissen tot steunverlening met inschakeling van een coach. Dit is dan een externe deskundige die de maker, de producent, de acteur, de monteur enzovoort kan begeleiden en klankbord kan zijn.

Het fonds brengt verschillende functies samen. Heel wat mensen uit de vormingswerking stromen door naar het reguliere systeem. De mensen van de promotiewerking, Flanders Image, gaan na realisatie van de door het VAF gesteunde films aan de slag om deze onder de buitenlandse aandacht te brengen.

Naast de ondersteunde langspeelfilms van Vlaamse makelij, worden ook heel wat andere projecten gesteund. Ze krijgen doorgaans niet zoveel publieke aandacht, maar zijn niet minder belangrijk. Voor projecten buiten de reguliere werking worden speciale oproepen gehouden. In 2015 gebeurde dat voor scenario's van kinderfilms. De beste uit de vele inzendingen zijn geselecteerd en financieel en via coaching op weg geholpen. Enige tijd geleden was er een oproep in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren voor kleine animatiefilmpjes rond het thema vrede in het kader van de herdenking van Wereldoorlog I.

De sector is stilaan volwassen te noemen en levert hoogwaardige projecten af, die erkenning krijgen en mooi scoren, ook bij het Vlaamse publiek.

Nieuw is de aparte werking met betrekking tot animatielangspeelfilm. Voordien stapten Vlaamse producenten veelal in buitenlandse producties. Het VAF is van plan minstens één hoofdzakelijk Vlaamse lange animatiefilm per jaar te steunen. Net voor de opstart van de werking kwam Cafard, geregisseerd door Jan Bultheel, in de bioscoopzalen en had het daar niet gemakkelijk. Het werk wordt nochtans algemeen erkend als een bijzonder knappe film. Het VAF wil op dit pad verdergaan.

Ook rond kinder- en jeugdfilm komt er een aparte werking, en de vermelde oproep speelt daarop in. Er zal een aparte commissie met expertise ter zake worden samengesteld. Deze zal instaan voor de keuze van de projecten in dat segment, waar distributie vaak moeilijk ligt, zeker voor kinder- en jeugdfilms die niet behoren tot het mainstreamaanbod van Studio 100. Het is niet gemakkelijk om dat aanbod te complementeren.

Bij de live action speelfilm wil het VAF de projecten van meer nabij opvolgen. Er zijn bovendien maatregelen genomen om de kwaliteit nog op te drijven. Elke langspeelfilm zal na exploitatie een evaluatie ondergaan.

Het Gamefonds opereert vooralsnog vanuit een status quo. De minister plant een evaluatie van het gamebeleid in Vlaanderen en daarvan is het fonds een onderdeel. De evaluatie moet in de eerste helft van 2016 plaatsvinden, met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst die begin 2017 ingaat.

De werking van het Mediafonds wordt eveneens geëvalueerd in 2016. Het grote probleem is het zeer beperkte budget in verhouding tot wat mogelijk zou zijn wat betreft een volwaardig kwalitatief aanbod aan reeksen op televisie.

Het VAF zorgde in de aanloop naar de vorming van de Vlaamse Regering voor een memorandum. Daarin gaat men uit van wat er nodig is aan middelen. Een simulatie wees bijvoorbeeld uit hoeveel twee hoogwaardige reeksen, die steun behoeven van het Mediafonds, per jaar op elke grote zender – één, VTM en Vier – zouden kosten aan het fonds. Dezelfde techniek is toegepast op de andere genres. Het ideale budget voor een gezond televisieaanbod zou zo per jaar ongeveer 12 miljoen euro bedragen. Na aftrek van het bedrag voorzien vanuit de stimuleringsregel voor dienstenverdelers en van wat al is voorzien in de basisdotatie, rest er nog 5 miljoen euro die nodig is voor een gezond aanbod.

5. Communicatie en promotie

Marijke Vandebuerie spreekt voor de heer Christian De Schutter. Het doel van Flanders Image, de communicatie- en promotieafdeling van het VAF, is de Vlaamse film te positioneren als een sterk merk.

In het binnenland gebeurt dat vooral via persberichten op de website en de sociale media.

De focus ligt op promotie in het buitenland onder de noemer Flanders i. De communicatie gebeurt via persberichten over zaken met een hoog actualiteits- en nieuwsgehalte. Er wordt ruimere informatie verspreid over de Vlaamse audiovisuele creaties via de website www.flandersimage.com en via sociale media. Het magazine verschijnt alleen nog online. De geprinte folders, die al dan niet thematisch zijn, moeten de mensen de weg wijzen naar de website. Screeners.be is een platform om Vlaamse films te ontsluiten voor curatoren, aankopers, sales agents en talent agents. Het bezoekersprogramma is zeer belangrijk, net als het lobbyen bij festivalcuratoren en bij aankopers via afspraken op beurzen en festivals, in Brussel en in het buitenland. Essentieel is dat de profielen van die mensen gekend zijn en dat men voeling heeft met wat ze doen. Dat moet ertoe leiden dat de eigen werken zo worden voorgesteld dat ze ook geselecteerd worden voor de buitenlandse festivals en programma's.

Flanders Image reikt premies uit voor promotie en distributie en komt tussen in reiskosten voor makers en producenten in het kader van belangrijke festivalselecties in het buitenland. De makers worden begeleid en geadviseerd. Er wordt een strategie gezocht om de film in de markt te zetten, in het binnen- en buitenland.

Met Talent Matters wordt Vlaams talent van bijvoorbeeld acteurs gepromoot in het buitenland. Zij worden onze ambassadeurs daar.

Met de beschikbare middelen voor communicatie en promotie zijn toch al heel wat prijzen en vermeldingen bekomen. Voor 2014 zijn de cijfers opgenomen in de presentatie (zie bijlage), de cijfers voor 2015 worden in het jaarverslag

opgenomen dat in april 2016 verschijnt. In de buitenlandse rechtenverkoop zijn 85 verkopen gerealiseerd van 40 unieke titels. De drie belangrijkste landen zijn Frankrijk, de Verenigde Staten en Zwitserland. De top vijf van de films in Belgische bioscopen (2015) zijn *FC De Kampioenen 2*, *Safety First*, *Le Tout Nouveau Testament*, *Black* en *D'Ardennen*. De bezoekersaantallen zijn terug te vinden in de presentatie (zie bijlage).

Nieuwe initiatieven en uitdagingen voor het VAF vloeien voort uit de vele domeinen die sinds 2014 aan de structuur zijn toegevoegd. De nieuwe website die moet beantwoorden aan de veranderde structuur is volop in ontwikkeling. Het VAF ontwikkelt een nieuwe promotiestrategie waarbij digitale communicatiekanalen centraal staan. Er komt een nieuw boek 'Made in Flanders' waarin de nieuwe generatie Vlaams filmtalent wordt voorgesteld. Tot slot, worden de voor Vlaanderen prioritaire festivals geëvalueerd.

6. Publiekswerking

De heer *Erik Martens*, hoofd Publiekswerking, bespreekt het nieuwe werkdomein binnen het VAF, overgeheveld vanuit het Kunstendecreet en het voormalige steunpunt voor audiovisuele en beeldende kunsten, met name de publiekswerking. De audiovisuele kunsten (film) zijn intussen bij het VAF ondergebracht. Een foto laat publiekswerkers zien op een studiedag over film, cultuur en werking in de praktijk, met goede praktijken. Het rapport over filmvertoningen in de culturele centra werd er gepresenteerd.

De publiekswerking moet de in Vlaanderen aanwezige filmcultuur nog levendiger, kwaliteitsvoller en diverser maken. Het VAF steunt organisaties en initiatieven die daar op een kwaliteitsvolle manier mee bezig zijn. Het totaalbudget, zonder overheveling van middelen van de provincie, bedraagt ongeveer 2,5 miljoen euro. Al die middelen zijn gelinkt aan concrete dossiers.

In 2017 wordt de nieuwe ondersteuningsregeling van kracht. De aanvraagdossiers zijn al binnen. Er worden vijf categorieën van ondersteuning onderscheiden, waarvan drie nieuwe ten opzichte van het Kunstendecreet. De eerste categorie is de steun aan de basisstructuur, met name voor de grote organisaties die een echte impact hebben op het publiek, veel mensen bereiken en beschikken over een ruim expertteam. Ze vertegenwoordigen een belangrijk domein.

De tweede categorie, en de grootste groep, is de steun aan structurele werkingen. Ze zijn potentieel even kwalitatief, maar zijn kleiner of hebben een focus die al door de basisorganisaties vertegenwoordigd wordt.

De derde en vierde categorie betreft de steun aan projecten en microprojecten. Steun via impulsbeleid krijgt als laatste categorie een klein budget voor ingrepen in de sector indien nodig. Het kan aangewend worden om bijvoorbeeld een call te verspreiden, ten behoeve van organisaties met ideeën over netwerkjes van vertoningen.

De spreker presenteert enkele gegevens uit het rapport over filmvertoningen in de culturele centra. In Nederland zijn er meer dan honderd gesubsidieerde filmhuizen. Frankrijk telt er meer dan duizend. Vlaanderen kent zes of zeven echte arthouses. Ze kunnen niet rekenen op een ondersteuningsbeleid. Vier werken nog commercieel.

In culturele centra worden ook films vertoond, maar er waren geen precieze gegevens over het soort film, noch over het aantal bezoekers. Dat wilde men van dichterbij bekijken.

Er werden concrete data voor 2014 verzameld. Deze bieden een exact beeld van de omvang en de diversiteit van het domein film in de cultuurcentra. Het zijn in de eerste plaats plekken voor podiumkunsten en theater. Meestal vult film de gaten. In 2014 kwamen 380.000 mensen films bekijken in de culturele centra. In de arthouses lag dat aantal 10.000 eenheden lager. De festivals wisten 330.000 bezoekers te lokken. De cultuurcentra staan gezamenlijk qua filmcultuur bovenaan. Het betreft de zogenaamde tweede circuitvertoners, maar toch gaat het om een groot publiek en dat maakt dat de sector het stimuleren waard is. Het rapport bevat aanbevelingen. Er wordt met de sector overlegd ter zake: per regio, per soort van cultuurcentra, kleine of grote en nieuwe werking. De dataverzameling blijft doorlopen, ook voor de festivals. Met het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media lopen ook gesprekken over dataverzameling.

Het doel voor 2016 is een structureel overleg op te zetten met de vertegenwoordigers van de filmvertonende cultuurcentra, om de actualiteit te volgen en een beter beleid te ontwikkelen. Dit kan door vertonersontbijten, ook voor distributeurs en arthouses. Het VAF volgt de nieuwste ontwikkelingen en bekijkt hoe de sector kan worden gestimuleerd.

Een ander initiatief voor 2016 behelst een rapport over de arthousevertoners, waarin financiële modellen en problemen worden belicht. Het VAF neemt de diversiteit in de vertoningen onder de loep en werkt aan een aanpak.

Op zeer korte termijn wordt het project inzake toegankelijkheid opgestart. De focus ligt op toegankelijkheid voor blinden en slechtzienden, maar ook voor doven en slechthorenden. Audiodescriptie en ondertiteling worden concreet. Er was een discussie in de pers, met vragen over het beleid ter zake. Als proefproject wordt op 6 februari 2016 de film *Achter de Wolken* vertoond voor een publiek van mensen met deze beperkingen. Er wordt via zeer nieuwe technologie audiodescriptie aangeboden. De film wordt ook ondertiteld. De minister kondigde een nieuw reglement aan voor de Vlaamse filmmakers.

Voorts volgt het VAF de ontwikkelingen met de sector permanent op en is er voortdurend dialoog. Het denkt steeds na over haalbare scenario's om de culturele filmvertoners te blijven stimuleren.

7. Kennisopbouw

Marijke Vandebuerie gaat in op het domein kennisopbouw. In 2013 is de nood aan opbouw van data over de audiovisuele sector in kaart gebracht via een onderzoek in opdracht van het VAF door een consortium van verschillende universiteiten. In 2014 is op basis van hun bevindingen het domein van dataverzameling en -analyse in het VAF ingebed. De middelen zijn beperkt: er is één onderzoeker aangeworven. Sinds 2014 werden een database en een online-platform opgestart. Aanvragen kunnen online worden ingediend en de gegevens worden meteen in de database opgenomen. Dat levert op termijn een onschatbare bron aan data voor analyse. De interne data probeert het VAF aan te vullen met externe data van onder meer beroepsorganisaties. Dit proces vraagt tijd.

Er zijn genoeg uitdagingen. Zo blijft datavergaring over de exploitatie van een film zeer moeilijk. Het VAF doet bijzonder veel moeite om bioscoopcijfers te verkrijgen. Bovendien beperkt film zich niet tot de bioscoop: er is dvd, tv, VoD enzovoort. Om die aantallen te verkrijgen, lopen intussen gesprekken met producentenorganisaties en exploitanten. Het VAF wil alle gegevens van de audiovisuele werken in kaart kunnen brengen, vanaf het moment van de aanvraag tot en met de distributie, het bereik en de impact.

Ook internationaal worden data uitgewisseld. Zo levert het VAF samen met het CCA de informatie over de films ook aan het Europees audiovisueel onderzoekscentrum dat die gegevens in kaart brengt. Zo worden de films ook binnen ruimere context geplaatst.

8. Screen Flanders

Het hoofd van Screen Flanders is *Jan Roekens*. Screen Flanders is het economische fonds dat zich richt op het aantrekken van producties die zoveel mogelijk besteden in het Vlaamse Gewest. Zo is de film *A quiet passion* een Engelse film, met gedeeltelijke Canadees-Engelse financiering en gedeeltelijke financiering via de taxshelter en via Screen Flanders. De film werd bijna integraal opgenomen in Vlaanderen, met Vlaamse mensen en leveranciers, in de AED studio's in Lint. De première is gepland op 14 februari 2016 in Berlijn.

Er is een jaarlijks werkingsbudget van 4,5 miljoen euro uit het Hermesfonds. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen doet het beheer en heeft de eindverantwoordelijkheid. De minister bevoegd voor Economie keurt goed op basis van een ministerieel besluit. Voor de service staat Screen Flanders in. Het gaat actief op zoek naar projecten in het buitenland op beurzen en festivals. Men screent de aanvragen en organiseert de jury. Christian De Schutter zorgt voor de promotie van de gerealiseerde films.

Screen Flanders richt zich op fictie-, animatiefilm en documentaire, in de verhouding ongeveer 75 percent, 25 percent en een heel klein deel documentaire. De steun loopt op tot maximum 400.000 euro per project.

Belangrijk in de beoordeling is de verhouding tussen de besteding in het Vlaamse Gewest en de steun. Bij de laatste oproep bedroeg die verhouding 6,35. Concreet betekent dit dat er 1,5 miljoen euro beschikbaar was voor de oproep en dat er bijna 10 miljoen euro aan Vlaamse kosten (mensen, bedrijven, leveranciers, studio's enzovoort) waren. Uitgesloten zijn de financieringskosten, de hotel-, catering- en reiskosten. Het betreft de versterkende kosten voor de Vlaamse audiovisuele industrie. Als in de financiering een combinatie zit van steun vanuit het VAF en vanuit Screen Flanders, dan komen die kosten bovenop de kosten verplicht voor het VAF. Dat vormt een surplus.

De materie van Screen Flanders is bijzonder technisch en puur economisch gericht. Bij keuze tussen twee economisch gelijkwaardige projecten gaat de keuze naar het mooiste en meest waardevolle.

Vanaf 2016 verandert de situatie in België, omdat Wallonië en Brussel, die voordien in één economisch fonds zaten, met name Bruxellimage/Wallimage, gesplitst zijn. Brussel opereert voortaan zelfstandig met een fonds van 3 miljoen euro. Screen Flanders moet zich daarmee in lijn brengen, aangezien heel wat Vlaamse medewerkers en bedrijven in Brussel gesitueerd zijn. Wallimage heeft zijn budget in reactie op de splitsing verhoogd.

In de toekomst wil Screen Flanders de procedure versnellen om de producenten tegemoet te komen. Het VAF wil sommige procedures die zijn opgezet met het Agentschap Innoveren en Ondernemen versoepelen teneinde aan efficiëntie en snelheid te winnen.

9. Werkpunten

De heer *Pierre Drouot* besluit de presentatie met een aantal werkpunten van het VAF.

De huidige beheersovereenkomst betreffende het Filmfonds, die vijf jaar zou lopen, moet worden ingekort. De beheersovereenkomsten voor de drie fondsen worden opnieuw onderhandeld in 2016. Ze zullen dan in voege treden op hetzelfde ogenblik en een gemeenschappelijke duur hebben. Synchronisatie is nodig met het oog op mogelijke wijzigingen in politieke beleidsdomeinen na de volgende verkiezingen. Het garandeert stabiliteit.

Wat betreft het vertonerslandschap, tekent zich vooral de zwakke arthouse-sector af. Om die uit te bouwen, zijn er veel middelen nodig, en die kan het VAF niet bieden. De studie over de culturele centra wees uit dat de locaties met een sporadische programmatie de meeste bezoekers aantrekken. Het VAF wil het belang van film in cultuurcentra verhogen. Zo kan het bezoekersaantal nog toenemen. In een later stadium zou het arthousecircuit moeten worden versterkt. Het VAF denkt hierbij aan het concept van het kunstencentrum BUDA in Kortrijk, met drie cinemazalen en twee zalen voor podiumkunsten. Dat zou op langere termijn in verscheidene steden in Vlaanderen uitgerold kunnen worden. Het VAF kan hiervoor pleiten, maar heeft hier geen middelen voor of bevoegdheid in.

Filmeducatie behelst een nieuwe bevoegdheid waaraan echter geen nieuw budget is gekoppeld. Bepaalde structuren die al gesteund worden via de publiekswerking, hebben ook een educatief programma, zoals Lessen in het donker of Jekino. Sommige projecten ontvangen een educatief budget vanuit de jeugdsector. Er is aan het kabinet gevraagd hoe de afbakening moet gebeuren voor educatie inzake de audiovisuele sector en jeugd. Jekino en Kidscam zouden hebben gevraagd of hun werking en hun budget zouden kunnen worden overgeheveld van het Departement Jeugd naar het VAF.

Ook binnen het domein Creatie is er een bottleneck. De beste regisseurs kunnen grosso modo elke vier jaar één film maken. Per jaar worden er tien films gesteund. Hierbij zijn de oude garde en de zeer prille nieuwelingen zelfs niet meegeteld. Vlaanderen telt vijf filmscholen. Vele jongeren studeren er af, zeker sinds film een aantrekkelijk medium is geworden. Met een verminderd budget en een grote vraag vanuit dat aankomende talent, biedt alleen een strengere en betere selectie uitkomst. In Vlaanderen kan een filmmaker niet leven van zijn beroep.

Via e-Mission wil het VAF verder inzetten op de reductie van de ecologische voetafdruk van de Vlaamse filmproductiesector. Om de toekomst van het project veilig te stellen, moet het VAF externe middelen vinden.

Het idee van een Noord-Zuidfonds behelst een structuur om samenwerking met ontwikkelingslanden vorm te geven. Deze films worden bijvoorbeeld tijdens het Mooov-festival vertoond. Een dergelijk fonds zou toelaten om films vanuit ontwikkelingslanden te steunen, bijvoorbeeld in postproductie met een afwerking in Vlaanderen. De eerste stappen in het zoeken naar financiering van het fonds zijn gezet. Het VAF kan terugvallen op de voorbeelden in Nederland, Berlijn en Scandinavië. Het biedt vooral ook de kans voor Vlaanderen om zich in die zin te profileren.

Wat betreft de toegankelijkheid van films is beslist om vanaf 1 april 2016 alle Vlaams gesproken majoritair Vlaams ondersteunde films die in distributie komen, de verplichting op te leggen om in audiodescriptie en ondertiteling te voorzien. Dat wordt in de nieuwe Digital Cinema Package vervat.

Voor het Mediafonds refereert de spreker aan het beperkte budget. Hij stelt dat een begin van antwoord ook in de beheersovereenkomst van de VRT vervat zit. Daar zou 1 miljoen euro gereserveerd worden, met name het miljoen euro na de 71 miljoen euro: als er zoveel is geboekt aan inkomsten uit commerciële

communicatie, dan komt het 72ste miljoen euro het VAF toe, en met name het Mediafonds.

Qua internationale ambitie is er een financieel probleem dat een spanningsveld creëert tussen het steunen van originele creaties enerzijds en het ondersteunen van vervolgreksen van bijvoorbeeld Cordon of Salamander anderzijds. De vraag luidt of men een stuk internationaal gaat, beide lijnen volgt en de beperkte middelen spreidt of alleen voor de originele nieuwe projecten kiest.

Aan de dienstenverdelers werden verplichtingen opgelegd om naar rato van 1,3 euro per abonnee middelen te investeren in de coproductie van Vlaamse televisiereksen met de onafhankelijke sector. De dienstenverdelers hebben de keuze tussen bijdragen tot het Mediafonds of rechtstreeks investeren. Proximus opteert al sinds het begin van deze maatregel voor directe steun aan projecten. Toen de maatregel is ingevoerd in Vlaanderen, nam Proximus dezelfde houding aan aan Vlaamse kant als aan Waalse kant. Telenet stortte tot vorig jaar wel in het Mediafonds, maar waarschijnlijk niet meer dit jaar. Dit betekent dat voor fictiereksen, zonder het mogelijk miljoen euro van de VRT, enkel de dotatie beschikbaar zal zijn van 2,3 miljoen euro. Lange fictiereksen kunnen steun krijgen tot 1,150 miljoen euro. Dat impliceert dat het Mediafonds nog twee reksen zal kunnen steunen ten belope van 900.000 euro en één die minder middelen vergt, 400.000 tot 500.000 euro, of een vervolgreks. Ook hier zit een spanningsveld.

Ook al investeren de dienstenverdelers rechtstreeks en krijgt de sector hetzelfde bedrag, toch kan er minder beleid gevoerd worden vanuit de visie van de minister bevoegd voor Media: 3,6 miljoen euro dotatie biedt minder mogelijkheden dan de 6,4 miljoen euro die het Mediafonds ter beschikking had in 2015, inclusief de bijdrage van Telenet.

Ook bij de opleidingen heerst er een zekere spanning met betrekking tot de afbakening van de eigen werking en die van de Mediacademie. Normaal worden televisie en film gescheiden gehouden, maar het VAF steunt ook een aantal inhoudelijke opleidingen voor de ontwikkeling van kwalitatieve televisiereksen. Er is evenwel binnen het VAF geen specifiek budget daarvoor. Een afbakening naargelang expertise en bevoegdheden lijkt dan ook aangewezen.

Het Gamefonds is van start gegaan met 750.000 euro (nu 730.000 euro). Het is een stimulans voor een ontwikkelende sector. De spreker vraagt zich af of het budget mee zal evolueren met de sector.

Wat betreft de beheersovereenkomst was het standpunt van Europa lang dat games geen steun konden krijgen. Daar komt stilaan verandering in. De sector moet in Vlaanderen, maar ook in het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld, opboksen tegen de grote groepen. Men wacht op een duidelijk standpunt van Europa over steunmaatregelen. Tot dan moet gewerkt worden volgens de de-minimis-regeling.

Er werd beslist vooralsnog geen apart budget te reserveren voor promotie, opleiding en onderzoek binnen het Gamefonds. Ook in die zin vraagt de spreker zich af hoe dit kan evolueren.

Hij besluit met de positieve vaststelling dat de Vlaamse film in 2015 zijn beste jaar ooit had qua bezoekersaantallen voor film in de Belgische bioscopen. Eind december 2015 stond de teller op 2,250 miljoen. Dat stemt relatief overeen met een Vlaming op drie die een Vlaamse film is gaan bekijken. Er waren 150.000 toeschouwers meer dan in 2010, wat tot dan het beste jaar was. Zes films haalden meer dan 100.000 kijkers. De film van FC De Kampioenen en die van

Safety First zijn gestoeld op een gevestigd merk van televisie, maar ook D'Ardennen en Black of de eerste Sinterklaasfilm en Wat Mannen Willen zijn kaskrakers, ondanks de terreurdreiging en internationale kleppers zoals Star Wars en The Hunger Games.

II. Tussenkoms van Manuela Van Werde

Manuela Van Werde looft de werking van het VAF. Ze leest in het jaarverslag 2014 dat het VAF kinder- en jeugdfilms wil stimuleren. Er waren 44 dossiers na een doelgerichte call. Ze vraagt of de inzendingen verder geraakt zijn dan scenario-ontwikkeling. In welke verhouding staat de aandacht van het VAF voor kinder- en jeugdfilms tot de aandacht voor andere genres?

Heel wat buitenlandse producties kiezen voor Vlaanderen, zo luidt het in de presentatie van Screen Flanders. Is dat omwille van de knowhow of zijn er andere redenen?

Ze vraagt waarom de factor scenario een pijnpunt blijft.

III. Tussenkoms van Wilfried Vandaele

Wilfried Vandaele is blij met de initiatieven inzake audiodescriptie en ondertiteling.

Wat betreft de bijdrage van de dienstenverleners aan het Mediafonds blijven de bekommernissen actueel. Ze mogen de keuze maken om niet te storten, maar hij vraagt zich af of het VAF weerwerk heeft geleverd. Heeft het VAF geprobeerd om hen te overtuigen?

IV. Tussenkoms van Joris Poschet

Joris Poschet vindt de aandacht voor duurzaamheid essentieel. Dit draagt bij aan de internationale uitstraling van een kleine regio.

In het kader van de samenwerking met Bruxellimage en Screen Brussels begrijpt hij dat de heer Drouot in de raad van bestuur zit die mee de selectie deed voor Wallimage en Bruxellimage, die sinds 2009 samenwerkten. Hij vraagt of de heer Drouot betrokken is in het nieuwe project. Het Brusselse luik heeft een budget van 3 miljoen euro. Wat is het budget van Wallimage?

Voor Brussel stemmen de cijfers overeen met de gegevens die het lid zelf heeft in het kader van het economische belang: 1 miljoen euro investering in de filmsector in Brussel leidt tot 5,6 miljoen euro effectieve uitgaven. Dit benadert een factor zes. Hoe werkt het VAF samen met het nieuwe Brusselse fonds om de filmsector te ondersteunen? Worden er best practices rond duurzaamheid uitgewisseld?

V. Tussenkoms van Caroline Bastiaens

Caroline Bastiaens onderschrijft graag dat het filmbedrijf in Vlaanderen een volwassen sector is geworden. Het VAF heeft daar een grote bijdrage aan geleverd en is een huis met stevige fundamenteën. 2015 was een succesjaar. Het valt haar op dat de sprekers daar nederig over zijn, ongeacht hoe enthousiast alle medewerkers en de sector zijn over wat ze doen. Dat siert hen.

Mooi vindt ze ook de aandacht voor duurzaamheid en de ontwikkeling van een ecolabel. Ze hoopt dat het een voorbeeld mag zijn voor de hele culturele sector. Dit betekent een internationaal surplus.

De 'recoupment' lijkt haar een belangrijke stimulans voor de producenten. Is de reservatie van het budget beperkt in de tijd? Is er een deadline waartegen een nieuw product moet worden gerealiseerd?

Voor het Gamefonds wordt de evaluatie momenteel gevoerd en ze wil dan ook de resultaten afwachten. Ze vraagt of het, gezien het beperkte budget, mogelijk zou zijn om ook middelen vrij te maken vanuit het Departement Innovatie en Ontwikkeling of het Hermesfonds, voor de gamesector.

Het verheugt het lid te vernemen dat het VAF de vragen en knelpunten rond diversiteit en toegankelijkheid van de Vlaamse film heeft opgepikt en dat vanaf 6 februari 2016 die aspecten verworvenheden zijn. Audiodescriptie en ondertiteling zijn dan een feit.

Over het spreidingsbeleid blijft ze met vragen zitten. Via de cultuurcentra is er al een breder bereik. Hoe kan het VAF daarin een stap verdergaan? Is hiervoor een budget voorzien? Worden de middelen opgebruikt die ooit vanuit de provincies zijn aangereikt daarvoor?

De Vlaamse film boomt, maar er blijft een spanningsveld bestaan met de distributiesector, die klein aan het worden is. Wat is de visie van het VAF hierop?

Hoe kan het VAF bijdragen aan een betere spreiding in de tijd van de films die ondersteund worden? Het desbetreffende debat is gehouden in het najaar 2015, toen verschillende prachtige films verschenen.

VI. Tussenkomst van Marius Meremans

Marius Meremans hoorde dat het Gamefonds over een beperkt jaarbudget beschikt. Er is in 2015 een besparing doorgevoerd in de dotaties vanuit Media en Onderwijs. Welke impact heeft dit gehad?

Het Gamefonds bereikt nog altijd kleinere spelers. Vinden ook grotere spelers hun weg ernaartoe of zijn de bedragen te klein om productie te realiseren? De middelen worden ingezet op productie via het Gamefonds. Een vaak gehoorde opmerking in de sector is dat er te weinig knowhow aanwezig is om producten professioneel in de markt te zetten en internationaal te promoten. Om die reden zou er om steun worden gevraagd voor promotie en voortgezette opleiding. Blijft die vraag relevant of is daar al deels aan tegemoetgekomen?

VII. Tussenkomst van Cathy Coudyser

Cathy Coudyser sluit zich aan bij de reeds gemaakte opmerkingen en looft op haar beurt de werking van het VAF. Ze meent dat de kracht schuilt in de brede werking, van coaching en professionalisering van de sector tot publiekswerking in Vlaanderen en internationale ondersteuning. Ze noemt het VAF een voorbeeld voor andere sectoren in de culturele sfeer. Wisselt het fonds daarover soms van gedachten met andere sectoren? Waar ziet het VAF mogelijke synergie met andere spelers in de cultuursector? Ze meent dat efficiëntiewinst mogelijk is, met het oog op de opmerking over het beperkte budget.

In het kader van Screen Flanders is er sprake van een versnelling en aanpassing van procedures. Ze vraagt welke de prioriteiten zijn.

Met betrekking tot het Filmfonds, staan de cultuurhuizen al heel erg open, al kan dat misschien nog meer gestimuleerd worden. Is er een concreet plan van aanpak en is een intensievere samenwerking tussen cultuurhuizen een haalbare optie? Ze refereert daarbij aan een project in Brugge.

Cultuureducatie is uitermate belangrijk. Onderzoek naar cultuurparticipatie leert ons dat het essentieel is om kinderen zo jong mogelijk bij film en cultuur te betrekken. Zij zijn de consumenten van morgen. Ervaringen opdoen helpt misschien wel om de filmmaker, -regisseur of -acteur van morgen te worden. De afbakening met de bevoegdheid Jeugd is nodig. Ze informeert ook naar de afstemming met de bevoegdheid Onderwijs.

VIII. Tussenkomst van Bart Caron

Bart Caron drukt zijn waardering uit voor het VAF en de presentatie. Hij meent dat, naast de professionaliteit van de medewerkers, vooral de proceswerking de sterkte van het VAF uitmaakt. Proces- en trajectmatig denken is zeldzaam in de cultuurwereld. De sector is volwassen geworden, in belangrijke mate dankzij het VAF.

Hij vraagt meer informatie over de opleidingsproblematiek tussen het VAF en de Mediacademie.

Wat betreft het Mediafonds is hij ervan overtuigd dat de dienstenverleners de ontsnappingsroute goed kennen en de facto zullen gebruiken. Hij betreurt het omdat er zo geen kwaliteitstoetsing is en omdat de globale internationale aanpak voor verkoop van rechten erdoor bemoeilijkt wordt. Dat beschouwt hij als een forse stap achteruit. Hij stelt dat het zeker ook in het belang van de dienstenverleners zelf is dat Vlaamse series nog meer internationale erkenning krijgen. Mee financieren, maakt hen deels mee rechtenhouder. Daarvan kunnen ze dan profiteren, alsook van de schaalwerking en het netwerk dat ter beschikking wordt gesteld, anders niet.

Het VAF is de enige steunverlener in de culturele sector die een opsplitsing in verschillende stappen subsidieert: scenario, ontwikkeling, productie, postproductie en soms promotie en internationale releases. Dat kan als betuttelend ervaren worden. De aanvrager moet telkens weer een dossier opmaken en een beoordeling afwachten. Het is mogelijk te pleiten voor een globale aanpak waarbij vooral ervaren filmmakers een enveloppe ter beschikking krijgen en daarmee kunnen doen wat ze willen. Heeft een gesplitste of stapsgewijze aanpak een meerwaarde? Levert dat betere eindproducten op?

Er bestaat een bezwaarsysteem voor subsidieaanvragen. Het steunbudget is beperkt. Zijn er veel afgewezen aanvragen? Wordt er uit die groep vaak een bezwaar ingediend?

Het VAF levert ook werk voor de taxshelter en screent dossiers op validiteit. De problemen met de taxshelter zijn federaal opgelost. Hij vraagt naar de ervaringen van het VAF. Wat is het belang van die taxshelter voor de Vlaamse film?

Inzake publiekswerking en spreidingsbeleid zijn er diverse soorten steun. De spreker heeft de indruk dat er sprake is van een zeer sturende aanpak: categorie-indeling, minimum- en maximumbedragen, de basisstructuur uitzetten. Hij vraagt of er al toekenningen zijn gebeurd. Wanneer zou de eerste ronde bekend worden?

Hij wil graag meer inzicht in de bottleneck die de heer Drouot beschreef in zijn toelichting. Stel dat het budget voor creatie van langspeelfilms viermaal zo groot zou zijn, zou er dan ook voldoende afzetmarkt voor zijn in Vlaanderen? De economische realiteit heeft ook zijn rechten.

Concreet zou hij graag zien dat het Noord-Zuidfonds meer gewicht krijgt. De onderdompeling in de wereld van Mooov was een fenomenale ervaring.

De evolutie inzake audiodescriptie en ondertiteling vindt Caron een grote stap vooruit.

IX. Tussenkomst van Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht wil weten wat volgens het VAF de impact van de aanpassing van de taxshelter is. In Vlaanderen wordt de taxshelter correct gebruikt, maar hij betwijfelt of dat ook zo is aan de andere kant van de taalgrens. Hoe verloopt de samenwerking met Wallimage?

Het VAF wil de Vlaamse film internationaal uitdragen. Wordt dit aspect meegenomen in de beoordeling van dossiers en projecten? Worden de voorbeelden van films uit Europese landen die internationaal doorbreken geanalyseerd? De Vlaamse kijker houdt sterk vast aan het herkenbare karakter van de Vlaamse producties, wat ze dan ook aantrekkelijk maakt voor Telenet en anderen om erin te investeren. Hoe zijn dergelijke Vlaamse producties te verzoenen met de vraag om internationalisering?

De spreker vraagt de visie van het VAF op mogelijke aanvullende investeringen. Vanaf 2017 zouden de beheersovereenkomsten van het Film-, het Media- en het Gamefonds op elkaar worden afgestemd. De beheersovereenkomst met het Gamefonds liep af eind 2014 en die is automatisch verlengd. Voor het Filmfonds loopt de beheersovereenkomst tot 2018 en voor het Mediafonds tot in 2016. Welke invloed heeft het verschil van de looptijden op de werking?

Tot slot, vraagt hij op basis van welke criteria de soorten steun in de basisstructuur zijn opgebouwd.

X. Antwoorden van het VAF

Karla Puttemans antwoordt dat uit de inzendingen voor de call voor jeugdfilm-scenario's vanuit het domein Creatie vijf inzendingen werden geselecteerd. Ze kregen scenariosteun of ze zijn opgenomen in het scenarioatelier. De projecten zouden op korte termijn in de aparte werking rond kinder- en jeugdfilm moeten terechtkomen. Het blijkt niet ongebruikelijk dat aan een scenario langer dan een jaar wordt gewerkt. Een aantal scenario's wordt nu afgerond en is klaar voor de volgende stap.

Wat betreft de diverse stadia die het VAF ondersteunt, geeft de spreker aan dat makers niet verplicht worden om in elk stadium bij het VAF aan te kloppen. Er zijn de stadia scenario, ontwikkeling, productie, maar het staat hen vrij meteen voor één stadium een aanvraag te doen en verder andere financiering te zoeken. Velen zetten wel de stap, omdat de aanvrager daardoor al snel aanvoelt of een project levensvatbaar is. De reactie van het VAF is voor hen een nuttige kwaliteitstoets. In de praktijk zetten zelfs ervaren filmmakers de drie stappen, al is het niet verplicht.

De impulspremie op 'recoupment' moet binnen een tijdspanne van drie jaar worden besteed. In het andere geval wordt ze toegevoegd aan het budget van de commissies.

Binnen het Vlaamse beleid zijn er verschillende initiatieven voor de gamesector, zij het in volkomen gespreide slagorde. Flanders DC wil een werking over games opstarten, en FIT geeft impulsen voor promotie van de gamesector. Het VAF ondersteunt de creatie en de Mediacademie zou openstaan voor opleidingen rond games. De grote uitdaging is om alle gespreide initiatieven in kaart te brengen en ervoor te zorgen dat ze elkaar versterken.

Extra middelen, bijvoorbeeld uit het Hermesfonds, voor de gamesector zijn welkom. Het is een kleine sector die groeit, met heel veel kleine bedrijfjes van twee of drie mensen en één heel grote speler. Larian werkt met veel ruimere middelen dan het Gamefonds kan ondersteunen. Zij doen het goed zonder die bijdrage. Er ontstaan ook films zonder steun van het Filmfonds. Voor het Gamefonds is de evaluatie belangrijk omdat ze in kaart brengt wat er bestaat. Meer eenvormigheid lijkt aangewezen, daarom niet per definitie volgens het model van het Filmfonds, maar wel op een manier waardoor de ondersteuning van de gamesector coherenter kan.

De besparing op het Gamefonds was minimaal. Er is beslist om vanuit het mediabudget niet te besparen op het geld dat naar het Gamefonds gaat en de besparing op het Filmfonds te doen. Het budget is daarvoor groter en het effect wordt daar minder gevoeld. Onderwijs besloot wel de besparing van 10 percent door te zetten op de bijdrage van 200.000 euro per jaar. De 20.000 euro minder had geen ernstige impact.

Marijke Vandebuerie vult aan dat, in overleg met het kabinet van minister Gatz, is beslist de besparing enkel op het Filmfonds toe te passen. De bedragen zijn daar dan bijna 10 percent lager, berekend pro rata over de verschillende domeinen. Het Mediafonds en het Gamefonds beschikken over zo weinig middelen dat het bijna onmogelijk was om daar nog weg te halen.

Karla Puttemans stelt dat het VAF tussen 30 en 50 percent van de ingediende projectaanvragen kan steunen. Dat impliceert dat 50 tot 70 percent van de aanvragen wordt afgewezen. Het bezwaarsysteem is algemeen voor het Filmfonds en het Mediafonds. De spelers zijn er vaak vergelijkbaar en dezelfde. Jaarlijks komen tussen nul en acht bezwaarschriften binnen. Het blijft dus beperkt. Ongeveer de helft ervan wordt opgepikt, maar dit leidt niet altijd tot uitbetaling van de gevraagde premie. Een positieve reactie kan ook een extra kans zijn om in het gewone systeem zijn aanvraag opnieuw in te dienen en te verdedigen.

Qua aanvullende financieringsmogelijkheden voor de gamesector wordt al geruime tijd geijverd voor een taxshelter voor de games. Het is een Belgisch dossier dat toch nog potentieel heeft.

Pierre Drouot voegt toe dat de uitbreiding van de taxshelter naar games goedkeuring vergt van het directoraat-generaal Concurrentie van de Europese Commissie.

Karla Puttemans stipt aan dat de Flemish Games Association ook voorstellen en ideeën in kaart brengt ter voorbereiding van de evaluatie. Wat betreft de promotie van games krijgt deze federatie ondersteuning van FIT om op één tot twee internationale beurzen aanwezig te zijn per jaar. Het VAF is principieel bereid om in de promotie van games een rol op te nemen, maar de gamesector is bijzonder specifiek en de aanwezige knowhow en middelen schieten tekort om

meer te doen dan wat het VAF nu doet. Het VAF hoopt op extra ondersteuning uit andere kanalen.

Pierre Drouot legt uit dat hij niet meer zetelt in de raad van bestuur van Wallimage. Hij was een van de twee mensen die Brussel daarbinnen vertegenwoordigden. Sinds Bruxellimage eruit is gestapt, had hun aanwezigheid daar geen zin meer. Over de raad van bestuur van Screen Brussels kan de spreker zich nog niet uitlaten.

De multiplier van 5,6 tussen het gegeven bedrag en het gespendeerde bedrag, geldt ook in Vlaanderen, maar Screen Flanders is strenger in het beoordelen van de multiplier. Screen Flanders aanvaardt geen double dips, dit zijn uitgaven die aan twee kanten (Screen Flanders en het VAF) ter verantwoording worden gebruikt.

Jan Roekens stelt dat Noël Magis, manager van Screen Brussels, heeft bevestigd dat er zelfs sprake is van een triple dip met de culturele fondsen. Een factuur voor de taxshelter is ook goed voor Screen Brussels (het nieuwe fonds) en voor de Franse Gemeenschap. Aan Vlaamse kant tellen alleen de taxshelter en Screen Flanders.

Screen Flanders werkt wel degelijk samen met de Waalse collega's, zeker als er gemeenschappelijke dossiers voorliggen. De spreker veronderstelt dat de samenwerking met Brussel evenzeer blijft bestaan. Er is een project in financiering dat allicht bij de drie regio's economisch geld zal ophalen. Dit is een mogelijkheid, zoals met de film *Le Tout Nouveau Testament*, waarbij Wallonië en Vlaanderen economische inbreng hadden.

Screen Flanders is aangestuurd door het Vlaamse Gewest. Bij een samenwerking met Brussel mogen producenten uit Brussel wel een project indienen maar komen de bestedingen voor de Brusselse cast, crew of bedrijven niet in aanmerking. Een oplossing binnen Brussel kon via Wallimage, maar nu Brussel over een eigen fonds beschikt, zijn de problemen van de baan. De uitstroom van Brusselse bedrijven naar Wallonië en Vlaanderen in de voorbije jaren wordt een halt toegeroepen.

Waarom komen buitenlandse producties naar Vlaanderen? Ten eerste is het technische en artistieke talent van zeer hoog niveau. Dit geldt zowel op het gebied van fictie als voor animatie. Hetzelfde geldt voor de aanleveringsbedrijven. Bovendien zijn de AED Studio's in Lint heel aantrekkelijk voor grote opnames, zoals voor *Eye in The Sky*. Ten derde is er de financiering waarbij Screen Flanders samen met de taxshelter een krachtig argument levert. Voor het overige loopt alles gelijk met de omringende landen.

Marijke Vandebuerie verklaart dat het VAF geen concrete rol heeft binnen het instrument van de federale taxshelter. Het zijn de gemeenschappen die bevoegd zijn voor het afleveren van de certificaten waarmee werken als Europees beschouwd worden of al dan niet in aanmerking komen in het kader van een overeenkomst. Controle gebeurt door de federale overheid, maar de taxshelter is zo belangrijk voor de sector dat het VAF dit mee opvolgt.

Het VAF is zeer blij met de hervorming tot de nieuwe taxshelter. In de nieuwe regeling is er een erkenning nodig voor de producent, en ook voor intermediairs. Waar misbruiken vastgesteld worden, kan de erkenning nu ingetrokken worden. De nieuwe wet is veel transparanter. Voordien was een deel investering (60 percent) en een deel lening (40 percent). Dat is niet langer zo. Er was vooral op het deel equity een handel ontstaan, waarbij de return binnen de taxshelter naar de investeerder en de intermediairs ging, terwijl het aandeel dat kon worden

aangewend voor de productie minimaal werd. De nieuwe wet is transparanter. Er is bovendien een controlecel opgericht die exclusief met taxshelter bezig is. Dat acht ze ook nodig. Eventuele misbruiken moeten gedetecteerd worden.

Waar er veel tegenstand was, vooral van spelers die eerder rijk werden van de taxshelter, organiseren die zich intussen. Het is zaak van voldoende en strikt toe te zien op erkenning en controles.

Pierre Drouot beaamt dat het effect van de nieuwe regeling duidelijk zichtbaar is. ING is een nieuwe speler. De taxshelterplatforms merken dat het ophalen van financiering in stijgende lijn gaat. Alles is duidelijker. Het inzicht wat en hoe men investeert, schept vertrouwen. Daardoor is er nu een hoger bedrag aan taxshelterinvesteringen vrijgekomen. De uitbreiding van de taxshelter naar de podiumkunsten wordt beschouwd als een solidariteitsbeweging. Dat de games erbij zouden komen, vindt hij prima.

Jean-Jacques De Gucht stelt dat het ook gewoon kan, intussen. Voordien was het veel moeilijker.

Siebe Dumon gaat in op het spanningsveld tussen het VAF en de Mediacademie wat betreft talentontwikkeling. Het VAF/Filmfonds moet in theorie enkel voorzien in opleiding en vorming voor filmmakers (single projecten binnen fictie, documentaire, animatie en experimentele single screen films). De Mediacademie heeft dezelfde bevoegdheid voor alle andere audiovisuele professionelen. Dit zijn bijvoorbeeld televisiemakers die met formattelevisie bezig zijn of makers van bedrijfsfilms. De groep van makers van kwalitatieve televisiereeksen hoort bij deze groep. Het VAF kan aan deze projecten wel creatiesteun verlenen maar niet aan de opleidingen. De Mediacademie heeft bij de start enkele jaren geleden keuzes gemaakt die ertoe leiden dat heel wat van die mensen toch bij het VAF blijven aankloppen voor ondersteuning. Hiervoor zijn verschillende redenen.

De Mediacademie investeert enkel in opleidingen die ook op lange termijn en voor andere producties zinvol kunnen zijn. Opleidingen waarvoor makers met een specifiek project geselecteerd worden, zijn uitgesloten van steun omdat de opleiding alleen het bewuste project ten goede zou komen. Het VAF gelooft daarentegen dat de knowhow die men via zo een opleiding meekrijgt, ook meegaat naar latere projecten.

Bovendien worden de premies van de Mediacademie geacht additioneel te zijn. Eerst moeten alle andere kanalen en loketten aangesproken zijn. Het VAF hanteert strakke deadlines en reageert snel, waardoor makers vaak eerst VAF-steun ontvangen en in een tweede fase aanvullende steun van de Mediacademie.

Tot slot is er een ontvankelijkheidscriterium dat moeilijk ligt. Het VAF kijkt waarmee mensen echt bezig zijn. De Mediacademie werkt met een systeem van NACE-codes en paritaire comités om te bepalen of iemand daar steun kan vragen. De realiteit komt vaak niet overeen met de NACE-code. Het VAF en de Mediacademie maken inhoudelijk andere keuzes en hanteren andere criteria. Er is een grote grijze zone. Duidelijkheid en afbakening zijn aangewezen.

Scenarioschrijven is een moeilijke stiel. Er zijn niet zo veel goede coaches in Vlaanderen beschikbaar. Sommige scholen kiezen ervoor om kunstenaars op te leiden, eerder dan filmmakers of ze vinden een technische scenario-opleiding minder belangrijk. Er is geen pasklaar antwoord.

Pierre Drouot voegt toe dat men om die reden ATC in het Huis van de Vlaamse Film heeft uitgenodigd. Deze koepelorganisatie voor internationale opleidingen is ook actief in het kader van een scenario-opleiding. Er is nood aan een extra-

universitaire opleiding, zoals in Nederland bestaat, waar ervaren mensen lesgeven aan de meest getalenteerde scenarioschrijvers in Vlaanderen, in internationale context. Gezien de besparingen zijn er prioriteiten gesteld in de plannen.

Erik Martens stipt aan dat een aantal organisaties uit het Kunstendecreet in een heel andere context terechtkomt. Ze zaten in een groeiscenario terwijl nu met minder middelen de professionalisering niet voor alle organisaties meteen kan. Zeker voor een aantal kleinere organisaties die minder zullen krijgen, ligt het moeilijk. Er zijn prioriteiten gesteld. Met name de organisaties met een bewezen bereik komen eerst aan bod voor maximale professionalisering, ook mits enige inlevering. Dan bekijkt het VAF de organisaties die iets doen dat eventueel ook al in de basisstructuur gebeurt. Daar wordt iets minder uitgedeeld, ondanks het nut ervan. Sturend wil de spreker dat niet noemen, maar er is een kader en er worden maximumbedragen gehanteerd. Dat laatste is nieuw, zij het niet voor alle structuren. De basisstructuren hebben een andere dynamiek en zijn in de werking van het fonds verspreid. Alle departementen van het VAF werken met maximumbedragen voor bepaalde soorten ondersteuning. Het gebeurt ook in het buitenland en moet voorkomen dat iedereen tegelijk groeit. De spreker vergelijkt de oefening met tuinieren in plaats van echt bosbeheer.

Het VAF werkt nauw samen met alle organisaties. Met de meeste is de relatie zeer goed, behalve met enkele wiens groeipad on hold staat. De sfeer in de sector is positief.

Vlaanderen heeft een groot aanbod qua commerciële spreiding en distributie. Er zijn veel multiplexen. Er zijn evenwel amper culturele vertoningsplekken. Er is ook geen traditie in die zin en het beleid legde de prioriteit bij polyvalente locaties. Andere landen beslisten daar anders over. Vlaanderen moet een inhaalbeweging maken. Het VAF wil de ambitie van sommige ondernemers om vertoningsplekken op te richten, stimuleren, zoals Lumière in Brugge. De markt is echter krimpand en elders blijken die culturele vertoningsplekken gesubsidieerd. In Vlaanderen kunnen de cultuurcentra een grotere rol spelen. BUDA Kortrijk is een interessant model, waarin film een groot aandeel krijgt, tussen andere kunstvormen. Ook Charleroi heeft een nieuw centrum met drie filmzalen. De inbedding van film in cultuurcentra is een heel specifieke oefening. Er zijn slechts twee gesubsidieerde filmvertoningsplekken die regelmatig de nieuwe arthouse-releases brengen: cinema Zed in Leuven als onderdeel van het STUK en Cinemazuid als onderdeel van het M HKA. Er zijn 37 cultuurcentra die wekelijks vertoningen hebben. Dit is relatief weinig en garandeert slechts een kleine diversiteit aan films. Deze historische achterstelling van film moet omgebogen worden.

Bij het onderdeel Creatie heeft het VAF meer ruimte gemaakt voor jeugdfilms. Het VAF wil met een aantal organisaties samenwerken voor de vertoning. Zo zal er één nieuwe performante organisatie voor jeugdfilm gevormd worden. Jekino, Lessen in het Donker en het Jeugdfilmfestival zijn historisch gelinkt en hebben quasi identieke raden van bestuur. Dat gesprek verliep goed. Er ligt een dossier voor bij de basisstructuur. De nieuwe organisatie, die vanaf 2017 subsidie zou ontvangen, moet ervoor zorgen dat er op veel plekken structureel in plaats van aanvullend kinder- en jeugdfilms vertoond worden. Educatie moet deel uitmaken van de basiswerking. Momenteel zijn er te weinig organisaties om heel Vlaanderen te leren naar film te kijken. Ook Onderwijs dient betrokken te worden voor een echte aanpak.

Pierre Drouot stelt aanvullend dat het VAF besloten heeft om de publiekswerking anders aan te pakken dan binnen het Kunstendecreet. Dat vergt een andere ingesteldheid van de aanvragers. Voorheen brachten de commissies van het

Kunstendecreet adviezen uit waaraan een kost verbonden was die veel hoger lag dan het voorziene budget. Het advies moet nu binnen het VAF passen binnen het budget want meer middelen zijn er gewoon niet.

Bart Caron begrijpt de aanpak, maar stelt nogmaals dat een dergelijke sturende aanpak juist tot conservatief beleid kan leiden. Er is evenwel voldoende weerlegd wat hij poneerde.

Pierre Drouot noemt Denemarken als voorbeeld inzake de afzet van meer films en internationalisering. Het land met ongeveer 5 miljoen inwoners brengt jaarlijks tussen 25 en 30 films op de eigen markt. Vlaanderen zit onder de helft. Er wordt ook met een veel ruimer budget gewerkt. Het budget van het Danish Film Institute ligt ongeveer 60 tot 70 percent hoger, tot het dubbele van wat in Vlaanderen voorhanden is. Er is ook veel meer volume, wat dan weer cruciaal blijkt in de internationalisering. Bij reeksen is het essentieel om meer dan twaalf afleveringen te kunnen aanbieden. Ook daarin schuilt een budgettaire probleem.

Hij spreekt tegen dat de dienstenverdelers een ontsnappingsroute zouden hebben. Ze hebben een verplichting waaraan een regeling gekoppeld is. Ze moeten een bepaald bedrag investeren maar hoe ze dat doen, staat hen vrij. Het VAF praat met de dienstenverdelers, maar invloed uitoefenen op die beslissing en een motivatie aanreiken om in het Mediafonds te investeren, is een andere zaak. Hij vermeldt dat de dienstenverdelers aan Franstalige kant 1,9 euro per abonnee betalen en in Vlaanderen 1,3 euro.

Marijke Vandebuerie voegt eraan toe dat een bedrag van 245.000 euro van de provincie gealloceerd is aan concrete projecten en budgettaire dus geen marge biedt.

Caroline Bastiaens betreurt de reflex om aan te geven dat de verfondsing aanleiding zou geven tot conservatisme.

Bart Caron stelt dat zijn opmerking in die zin er alleen over gaat dat indelingen in categorieën in een werkdomein ertoe leidt dat wie in een grote categorie zit, daar meestal heel lang kan blijven, terwijl er heel weinig stijgers en dalers zijn. Het lid meent dat het cultuurveld juist nood heeft aan veel beweging intern. Dat spitst zich enkel toe op spreiding en niet op werking.

Tot slot bedankt hij alle sprekers voor hun interessante toelichtingen en antwoorden.

Bart CARON,
voorzitter

Joris POSCHET,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ATC	Audiovisual Training Coalition
CCA	Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel
dvd	digital versatile disc
FIT	Flanders Investment & Trade
Flanders DC	Flanders District of Creativity
ING	Internationale Nederlanden Groep
M HKA	Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
NACE	Nomenclature Générale des Activités Économiques dans les Communautés Européennes
tv	televisie
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VoD	Video on demand
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vte	voltijdequivalent
VTM	Vlaamse Televisiemaatschappij